

Prof. dr hab. Henryk Koroniak
Wydział Chemii UAM
Poznań

O C E N A

rozprawy habilitacyjnej dra inż. Tomasza Rowickiego

„Badanie 1,3-dipolarnej cykloadycji N-(γ -alkenylo) nitronów oraz jej zastosowanie w syntezie glikomimetyków” oraz dorobku naukowego kandydata

Przedstawiona rozprawa habilitacyjna została opatrzona tytułem „Badanie 1,3-dipolarnej cykloadycji N-(γ -alkenylo) nitronów oraz jej zastosowanie w syntezie glikomimetyków”. Jest ona cyklem siedmiu pozycji powstałych w latach 2015-2017, w tym pięciu publikacji prezentujących oryginalne wyniki badań, jednego patentu oraz jednej publikacji przeglądowej (*review*). Wszystkie prace (poza wspomnianym *review*) są wieloautorskie (od pięciu do dziewięciu współautorów). Monografia – *review*- opublikowana w serii *Targets in Heterocyclic Chemistry* jest sygnowana tylko nazwiskiem Habilitanta i stanowi ciekawe kompendium wiedzy dotyczącej tytułowych iminocukrów i związków pokrewnych, a więc tematyki w której bezpośrednio pracował Habilitant przez ostatnie lata. Całość wzbogacona jest komentarzem, precyzyjnym, chociaż miejscami zbyt hermetycznym dla czytającego.

Tematyka prac określona jako osiągnięcie naukowe, które ma stanowić podstawę do nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego, to zaawansowana synteza chemiczna, precyzyjniej badania dipolarnej cykloadycji nitronów dla pozyskania nowych połączeń - wspomnianych iminocukrów. Uzupełnieniem jest konieczne dla każdego chemika - syntetyka odwołanie do ustalenia struktury i właściwości (w tym aktywności biologicznej) uzyskanych połączeń. Docelowo związki te mogą mieć zastosowanie między innymi jako środki interesujące przemysł farmaceutyczny.

Analizując przedstawione wyniki prac badawczych z dużą satysfakcją odnotowałem bardzo precyzyjne dociekania dotyczące badań strukturalnych, planowanie syntezy, odnoszenie się do analiz rentgenowskich. Za najciekawsze, uważam prace otrzymywania glikomimetyków bez wprowadzania dodatkowych grup zabezpieczających, co *de facto* jest ukoronowaniem (przynajmniej w tym zakresie) wcześniej uzyskanych wyników.

Na marginesie: czytając Autoreferat Autor bardzo szczegółowo (nawet zbyt szczegółowo - z pewną pedanterią) przedstawia poszczególne pojedyncze etapy syntezy, sekwencje reakcji itp. zapominając o bardziej generalnym spojrzeniu na całość zagadnienia, czego oczekiwałbym w Autoreferacie.

Tak więc cel jest sprecyzowany dość szczegółowo, tematyka dotycząca syntezy jest ciekawa. Wydaje się jednak, że jest to tematyka lidera grupy profesora Politechniki Warszawskiej dr hab. Wojciecha Sasa, który jest jednym ze współautorów wszystkich publikacji przedstawionych jako dorobek dr inż. Tomasza Rowickiego we wniosku habilitacyjnym. Z tego powodu moje wątpliwości budzi procentowe określenie wkładu pracy do każdej z publikacji, zwłaszcza, że niektóre były wykonane w ramach finansowanego projektu, którym kierował lider grupy, profesor Wojciech Sas, a w innym przypadku grantu Etiuda jednego ze współautorów pracy.

Jak napisałem wcześniej w jednej z recenzji habilitacyjnych, *„nie jestem entuzjastką tzw. scientometrycznej oceny dorobku naukowego. Metoda przypisuje każdej zdefiniowanej aktywności „punkty”, między innymi za „poczytność” periodyku (IF), gdzie opublikowano wyniki badań, liczy cytowania a w konsekwencji pojawia się indeks Hirscha, przez niektórych traktowany jako najważniejszy wyznacznik oceny”*.

W przypadku wniosku dr inż. Tomasza Rowickiego dane scientometryczne są bardzo skromne. Wyniki badań są publikowane w dobrych czasopismach fachowych z obszaru syntezy i chemii organicznej, cóż z tego jednak skoro jest ich bardzo niewiele. Według dokumentacji sumaryczny współczynnik oddziaływania IF wynosi 15,575, liczba cytowań 205. Muszę stwierdzić, że w rzeczywistości są to dane dotyczące publikacji, które są owocem pracy zespołu prof. Wojciecha Sasa, w której Habilitant jest jednym z członków zespołu.

Prace przedstawione jako wniosek habilitacyjny stanowią fragment pracy zespołu syntetyków wzbogacony o krystalografów i osoby badające aktywność biologiczną. W moim przekonaniu sumaryczne dokonania są niewystarczające dla rekomendowania do stopnia doktora habilitowanego jednego z członków zespołu. Innymi słowy mówiąc wniosek w obecnej postaci jest moim zdaniem wnioskiem przedwczesnym.

W tym jednak miejscu mam kolejne wątpliwości: prace wymienione we wniosku to dokonania ostatnich 3-4 lat, a dr inż. Tomasz Rowicki doktorat uzyskał w roku 2005. Jego

staż badawczy na Politechnice Warszawskiej dobiega 13 lat pracy na etacie adiunkta. Możliwe, że moje dociekania są błędne, ale czy złożenie wniosku w chwili obecnej nie jest desperacką próbą uzyskania statusu niezależności naukowej przez osobę, której z powodu polityki kadrowej grozi np. zmiana etatu?

Dr inż. Tomasz Rowicki urodził się w 1973 roku w Ostrowii Mazowieckiej (jak to wynika z dyplomu doktorskiego, gdyż w dokumentacji nie znalazłem CV Kandydata). Studia chemiczne ukończył na Politechnice Warszawskiej w 1997 roku. Doktorat, jak wspominałem wcześniej, obronił w roku 2005 z zakresu technologii chemicznej (którego tytuł brzmiał „Technologia pantolaktonu” a promotorem był Profesor Edward Grzywa). Początkowy dorobek naukowy (a także uzyskane patenty) dotyczą zagadnień związanych z tematyką doktoratu.

Analizując pozostały dorobek naukowy Kandydata (oprócz prac przedstawionych we wniosku habilitacyjnym) jest On współautorem siedmiu publikacji i pięciu patentów. Intuicyjnie wyczuwam, że w okresie ostatnich 13 lat od doktoratu dr inż. Tomasz Rowicki współpracował z różnymi grupami badawczymi i dopiero ostatnie 4 lata to ugruntowana tematyka, która moim zdaniem powinna być kontynuowana i może doprowadzić do uzyskania stopnia dr habilitowanego. Mimo przeświadczenia, że dr inż. Tomasz Rowicki jest dobrym syntetykiem, a także bardzo dobrym fizykochemikiem (mam na myśli przede wszystkim dyskusje dotyczące stereochemii uzyskanych połączeń, dociekań mechanistycznych, a przede wszystkim badań spektroskopowych), trudno jednoznacznie zorientować się dlaczego jego działalność publikacyjna jest dość uboga.

Kolejnym elementem dla mnie niezrozumiałym to brak staży zagranicznych (trudno stażem nazwać dwa jednotygodniowe wyjazdy do Niemiec).

Niewątpliwie bardzo pozytywnym akcentem oceny dr inż. Tomasza Rowickiego jest działalność dydaktyczna. Zamieszczona lista zajęć jakie prowadził/prowadzi, a także fakt, że kierował kilkoma pracami magisterskimi (wg dokumentacji 9 prac), pracami inżynierskimi (6 prac) dowodzi, że jest dobrym dydaktykiem. Z tego powodu jego obecność na Uczelni wydaje mi się jest godna rekomendowania. W chwili obecnej jest promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim mgr inż. Macieja Malinowskiego, który jest współautorem kilku prac przedstawionych we wniosku. Taka współpraca dobrze rokuje na przyszłość.

Przystępując do sformułowania finalnej opinii pragnę stwierdzić, że w moim przekonaniu praca w obecnej wersji nie spełnia wymogów stawianych rozprawom habilitacyjnym w zakresie chemii; i jak stwierdziłem wniosek został złożony przedwcześnie. O ile można uznać, że dokonanie naukowe stanowiące podstawę habilitacji w minimalnym stopniu zostało spełnione, znikomy dorobek naukowy sugeruje ponowienie wniosku za rok-dwa, co przy dynamice publikowania w ostatnim czasie powinno zaowocować kilkoma nowymi, dobrymi publikacjami. Jest to jednak jedynie moja opinia uzyskana na podstawie dokumentów i przed postawieniem ostatecznego werdyktu, jakim będzie głosowanie Komisji, chciałbym mieć możliwość rozmowy z Habilitantem w zakresie wątpliwości jakie przedstawiłem powyżej, a przede wszystkim Jego planów na przyszłość. Z tego powodu wnioskuję o zaproszenie dr inż. Tomasza Rowickiego na posiedzenie Komisji Habilitacyjnej.

Podsumowując stwierdzam, że mam wątpliwości czy przedstawiona do oceny rozprawa habilitacyjna dr inż. Tomasza Rowickiego spełnia wymagania merytoryczne i formalne stawiane tego typu opracowaniom, określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 roku o „Stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki” (Dz.U. z 2003 nr. 65 poz. 595, Dz.U. z 105 nr. 164 poz.1365 oraz Dz.U. z 2011 nr. 84 poz. 455) z późniejszymi uzupełnieniami. Chciałbym zarezerwować sobie możliwość sformułowania ostatecznej opinii po rozmowie z Kandydatem na posiedzeniu Komisji Habilitacyjnej.

Poznań, 15 czerwca 2018 roku